

Telegraful Român

Organ național-bisericească

Str. Șaguna 8

Sibiu

2 ex. (Of.)

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petii 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ne trebuie mai multă unitate

Imprejurările în cari s'a votat cota cuvenită Bisericii ortodoxe din bugetul general al anului 1931 ne-au dat și mai mult ocazie să stabilim cât de mult ne costă lipsa de unitate în acțiunea noastră bisericească în diferitele domenii practice. Un cleric din comisia bugetară a Camerii, dacă din neștiință sau și din alte impulsuri nu știu, se lasă învoit sau amăgit să se ștergă atâtea din tabloul posturilor bugetate. E drept că Biserica ortodoxă nu accentuează disciplina până la uciderea oricărei inițiative proprii; că lasă câmp liber exprimării părerilor în chestiuni de orientare practică, de așezare administrativă a Bisericii, de tactică pastorală. Pentru că toți sunt fiii ai trupului mistic al Domnului și fiecare fiu adevărat al ei se împărtășește de conștiința divino-omenească din ea; pentru că discuțiile și părerile multe dau putință să se valorifice calitățile individuale ale fiecăruia, și pentru că acestea largesc orizontul problemei și a soluțiunii ce

se va da; pentru că o acțiune căreia-i împrumuți o anumită notă personală, te și angajează sufletește mai mult. Recunoscând în cadrele acestea individualul, Biserica ortodoxă se ferește de disciplina de cazarmă, impusă mecanic din afară, și o întemeiază în suflete, în libertatea tuturor.

Numai cât cere și Biserica noastră un lucru: discuțiile și părerile individuale, acțiunile cu notă personală încetează în momentul în care un fiu al Bisericii — fie el laic, preot sau arhieru — nu mai este numai o celulă din trupul sfânt al ei, ci reprezentantul ei pentru un anumit interes. Atunci respectivul fiu al ei e dator să-și însușească părerea oficială a Bisericii dacă este una, dacă nu, pe cea generală, despre care trebuie să se informeze pe oarecare cale de cumva n'o știe. Când adică acțiunea unui fiu al Bisericii, e luată drept acțiunea Bisericii, atunci el trebuie să aibă grije ca să nu surpe prin fapta lui casa lui Dumnezeu.

Vorbind concret, reprezentanții de totdeauna ai Bisericii noastre sunt episcopii în solidar.

Părerile și acțiunile lor solidare sunt părerile și acțiunile Bisericii. Când însă anomaliile unor anumite împrejurări de viață, face ca reprezentant al Bisericii, fie și pentru un interes material, pe un preot sau laic — cum e cazul din comisia bugetară a Camerii — atunci respectivul preot sau laic are datoria să nu se ia drept ceea ce-l ia statul, reprezentant de sine, al Bisericii, ci să ia contact cu adevărații ei reprezentanți, cu episcopii. Și așa trebuie să facă orice preot sau laic în toate cazurile similare, știind că numai prin cine știe ce ciudățenii a ajuns să joace în acel moment rolul de reprezentant «sui generis» al Bisericii.

El să ia contact cu episcopul său. Odată ce acesta i-a indicat cum să acționeze, el este acoperit. El privește pe episcopul dacă soluția indicată este sau nu luată în solidar cu tot episcopatul.

Ne trebuie deci această unitate de sus în jos și de jos în sus. Știm însă că realizarea ei e un lucru foarte greu. Pentru că trebuie să începem aproape dela început. Pentru

aceasta se cere în primul rând o mai deplină atașare, dictată și de dragoste, între arhieru, preot și popor. Mai ales trebuie să se întindă mai multe punți între preot și popor, ca apoi legăturile ce sânt între preot și arhieru să devină și legături între arhieru și popor. E chestiunea de-a sădi și intenționa și în laicii noștri conștiința solidarității cu Biserica conducătoare, cu problemele și interesele ei, de-a face pe fiecare să se simtă angajat în tot ce preocupă Biserica în întregul ei.

Aș vrea să aud mai multe păreri despre modul cum am putea ajunge la o astfel de stare: să educăm întâi în general pe toți credincioșii noștri în sensul acesta, sau să formăm nuclee de luptători pentru interesele și idealurile Bisericii în domeniul social, economic și politic, în domeniul lumii ce ne stă în față, nuclee centralizate într-o conducere unitară, delegată și de ele, dar și de Biserica?

Diorates.

FOIȘOABA

Predică la sărbătoarea sfinților Trei Ierarhi

«Cu ce cununi de laude vom încununa pe învățătorii cei despărțiți cu trupurile și împreunați cu duhul... pe luminătorii cei-ce au luminat lumea, stâlpii bisericii, pe cari cu cununi de mărire, ca pe niște biruitori, i-a încununat Hristos Dumnezeuul nostru».

(Stihirea I. dela Hvalitii).

Iubiți ascultători, — Sunt scumpi popoarelor bărbații, cari prin talentul și activitatea lor le-a promovat dezvoltarea, pentru că în stima, pe care o dă un popor bărbaților săi de valoare, se vede și se cunoaște, întrucât respectivul popor s'a deprins a se stima pe sine.

Tot asemenea scumpi sunt și bisericii acei fii, cari prin viața, activitatea și scrierile lor, s'au pus în serviciul ei, și prin aceasta în serviciul ome-

nirei, ajutându-o în dezvoltare și progres.

Biserica recunoscătoare astorfel de bărbați, i-a canonizat, ridicându-i între sfinți și instituind în amintirea lor anumite zile de sărbătoare, în cari prin cântări și imne de laudă se preamărește viața și faptele lor.

O astfel de sărbătoare prăsnuim și astăzi.

Prăsnuim sărbătoarea sfinților trei Ierarhi, instituită în amintirea marilor dascăli ai bisericii: Vasile, Grigorie și Ioan.

Voind a vă descrie în liniiamente generale viața și activitatea lor, vă rog să mă ascultați!

Toți acești trei bărbați au trăit în secolul al IV-lea, secolul de înflorire al literaturii teologice, dar tot odată unul dintre cele mai sbuciumate secole, prin care a trecut biserica Domnului în luptă cu eresurile și în parte și cu puterea lumească.

Prin timpuri grele a trecut biserica creștină.

Dar a timpurilor grele dată și chemare este, să nască și să crească

oameni cari să delature greutățile și necazurile, și să dea o nouă direcțiune, un nou impuls, spre un sporinic rezultat.

Intre astfel de bărbați, înzestrați cu virtuți extraordinare cari și-au jertfit viața lor pentru înaintarea și prosperarea bisericii Domnului, sunt și sfinții trei Ierarhi, pe cari li prăsnuim astăzi, și cari ne sunt o făclie aprinsă, care ne luminează cărările și ne conduce în mersul nostru spre înaintare și perfecțiune în spirit creștinesc.

Dacă o luptă este viața omenească, apoi viața celor trei dascăli mari ai bisericii noastre, este un model de luptă, un model de sfințenie, un model de viață adevărat creștinesc.

Sfântul Vasile s'a născut în Cesaria-Capadociei, bucurându-se în casa părintească de o deosebită creștere. Studiile și le-a făcut în Cesaria, Constantinopol și Atena. Ca student s'a distins prin o neobosită diligență, o însușire de care a fost condus în întreaga sa viață. La anul 358 terminându-și studiile s'a reintors în orașul

său natal unde a pășit scurt timp ca retor. A întreprins apoi o călătorie prin Siria, Palestina și Egipt, cu scopul ca să studieze și cunoască viața monahală.

La 364 a fost hirotonit în contra voinței sale ca preot, iar în 370 întru arhieru și instituit ca episcop, al Cesariei și mitropolit al Capadociei și exarh al Pontului, Armeniei, Galației și Bitniei. Cu suirea sa pe tronul arhieresc, desvoaltă o admirabilă activitate, ca arhieru și păstor, și ca stâlp al dreptei credințe în combaterea arianismului.

Sfântul Vasile avea să lupte pe deoparte o luptă grea contra puterii de stat, iar pe de altă parte contra arienilor.

În ambele direcțiuni Vasile este la înălțimea misiunii sale.

Împăratul Valens încearcă mai întâi prin procuratorul său Modestus, a-l teroriza spre a-l converti la arianism. Ținuta lui însă față de Modestus li impune acestuia astfel, încât îmbo'năvindu-se, îl chemă ca să se roage pentru dânsul lui Dumnezeu

Biserica și educația

Poate la nici un popor, nu s'au întretesut cele dumnezești cu cele omenești, ca la poporul românesc.

În raporturile sale cu statul național biserica noastră ortodoxă a fost centrul de gravitație a fiilor acestui neam.

Prin ea și în ea ne-am păstrat pururea legătura cu toți frații români din diferitele țări: motiv pentru care dușmanii de tot felul se năpustiră cu atâta furie asupra ei.

Strămoșii noștri în ea au început a sădi cele dintâi licăriri de cultură națională.

Istoria română s'a scris pe lespezile bisericilor așezate de veghe pe culmi, pe dealuri și văi.

Arta, în lemnul și peatra ei s'a zămislit.

Sufletul la altarul lor s'a închinat, acolo a nădăduit și s'a entuziasmat. Virtuțile d'acolo au plecat ca să adune neamul și să-l întregescă în hotarele Daciei fericite.

Din această minunată împletire a vieții, izvorește sinonimitatea cuvintelor *român și creștin*, sau invers.

Având în vedere aceste adevăruri, credem că educația națională nu e posibilă cu neglijația rolului bisericii noastre, — la alcătuirea națiunii cu originalitatea sa specifică, au contribuit nu numai comunitatea de rasă, limbă și aceeași istorie, ci mai vârtos aceeași credință, din care au rezultat sentimente nobile, obiceiuri, tradiții, bucurii și suferințe, și'n special moralitatea cu virtuți ce nu se pot contesta.

Săntem legați de biserică prin sentimentul unei integralități organice, prin structura noastră

sufletească, prin unitatea culturii create de națiune cu ajutorul nemijlocit al bisericii în cursul vremilor.

Grație acestei legături și respectului sfânt ce i l-am dat, ne-am afirmat intensitatea vieții noastre și existența în lungul șir de multe veacuri. A ne abate dela această matcă, sau a ieși din cadrele ei firești, în drumul educativ, ar însemna să oferim generațiilor tabloul unei câmpii mănoase peste care nu se mai revărsă ploaia binefăcătoare. Ar însemna să ignorăm principiul personalității în educație, sintetizat în: «maximul de dezvoltare, într'o ființă umană, a originalității sale specifice în marginile principiului social», aplicat colectivității noastre.

Desconsiderăm aportul cel aduce biserica în realizarea educației integrale a națiunii prin faptul, c'o ajutam material și spiritual numai foarte condiționat, însemnează că nu mai există înțelegerea adevăratei vieți ce transpiră dintr'însa și că e d'ajuns școala cu învățământul ei profan.

Experiența de după război pe terenul educativ ne face însă să zicem, alături de Herbart: «Părerea că învățământul ar putea înlocui condiția socială a educației, are aceeași valoare ca și afirmația că lumina luminării poate înlocui pe cea a zilei»; ori să exclamăm poate cu Tolstoi: lumea face ce vrea, lăsând bisericii ca s'o urmeze cum va putea în explicațiile rostului vieții?

Sufletul uman se manifestă în diferite forme și direcțiuni în dorul său de-a înțelege și plăsmui. Dar ori câte directive făuriră mințile geniale, în știință, literatură, muzică, artă, filozofie, caracteristica lor era *golul* ce simte orce om care privește lumea unilateral.

E golul ce stăpânește și azi pe naturalistul încătușat de legile fizice care nu-i dau posibilitatea d'a vedea adevărurile lumii lăuntrice, ridicându-se spre divinitate, spre Hristos, care e mai mult decât lumea fizică, decât știința și filozofia. El este calea viața și adevărul, — viața care entusiasmează, viața omenească terestră în sensul d'a o conserva, a o însănătoși, a o înălța. Fără această viață dată în dar la fântâna lui Iacob Samarinenții ce-a regnerat cu ea viața S hemului, nu numai că nu se poate desăvârși unitatea acestui popor, dar nici criza economică nu se vindecă, necum să ajungă la realizarea aspirațiunilor legitime prin educația din care biserica este exclusă.

Financiarul propun, ca mijloace de salvare împrumuturi și economii. Noi cerem, reintegrarea bisericii în drepturile sale, acordându-i sprijinul material și moral, în familie, școală de orice grad și societate, fiind de părerea, că ori cărui împrumut financiar trebuie să-i premerge asigurarea unui capital religios moral, ale cărui principii să corecteze din lăuntru în afară și lupta pentru existență, pentruca împrumutul să fie util și practic.

Acest capital numai biserica și doctrina lui Hristos ni-l poate oferi.

Ea ni-l dă.

Rămâne să i-l cerem.

Pr. A. Ștefan.

Nu mai sânt și românești? Foaia bisericăscă a Blajului, *Unirea* (dela 24 I. c.), numește așezămintele școlare ale orașelului de pe malurile târnăvene «școli catolice blăjene»; — s'ar părea prin urmare că «bătrânele și providențialele» școale dela Blaj au încetat să fie și românești, ba nici măcar greco-catolice nu mai sânt, ci s'au prefăcut pur și simplu în «catolice». Progres!

să-și redobândească sănătatea. Se încearcă apoi însuș împăratul Valens să-l convertească la arianism, dar nu-i succede, și-l condamnă la exil.

Provedința dispune însă, că chiar în noaptea în care Vasile era să fie trimis în exil, să se bolnăvească fiul său de 6 ani și împăratul însuși chemă pe Vasile ca să se roage lui Dumnezeu pentru reînvierea băiatului; iar executarea sentinței de exil, s'a smănat pentru totdeauna.

Scăpat prin deamna sa ținută de terorismul de stat, se luptă pentru restabilirea unității credinței, iar pe terenul carității creștine înființează din averea sa proprie un spital pentru lucrătorii săraci, — cele dintâi institute de caritate și umanitate creștinească. Moare în etate de abia 50 ani.

Viața și activitatea lui pastorală este și rămâne o viață de model pentru toate timpurile, iar scrierile sale de o valoare netăgăduită, ocupă un loc de frunte de literatură bisericăscă teologică. Răsplata pentru toate acestea a fost, că biserica după moar-

tea sa întâmplată la anul 379 îi dă titlul de «Vasile cel mare» și-l ridică între sfinți.

Contemporan al sfântului Vasile a fost sfântul *Grigoriu* născut în Nazianz. Studiile și le-a făcut în același timp cu sfântul Vasile în Atena. În marele oraș al Atenienilor acești doi elevi de model, unde a studiat 5 ani nu cunoșteau decât două uliți, una pe care mergeau la biserică și cealaltă pe care mergeau la școală.

În anul 361 contra voinței sale a fost hirotonit întru preot. După hirotonie să retrase în pustie unde petrecu un an întreg în studiu și rugăciuni.

După câțiva ani a fost hirotonit de cătră prietenul său Vasile întru arhieru pentru episcopatul din Sasima. A ajuns după aceea episcop în Nazianz iar în anul 379 ocupă scaunul patriarhal din Constantinopol, de unde s'a retras la anul 381, la o moșie a sa, unde și-a petrecut restul zilelor, îmbogățind literatura noastră teologică prin scrierile sale.

Voină a caracteriza viața acestui

bărbat amintim, că viața și activitatea lui pastorală a corespuns întru toate cu idealul preotului pe care-l descrie în scrierile sale.

A luptat sfântul Grigoriu viața sa întregă pentru credința cea adevărată și plină de bucurie pentru ea și a dat sufletul. Către episcopii, cari l-au ales patriarh al Constantinopolului s'a adresat cu următoarele caracteristice cuvinte:

«Uniți vă și dați-vă mâna frățeste; eu însă spre a scăpa corabia cea sfântă sau biserica lui Dumnezeu, vulesc să devin al doilea Iona. Se va afla un pește mare care mă va înghiți! Pentru că cu un lucru sânt dator cu moartea mea și această fie a lui Dumnezeu».

Dela biserica din Constantinopol și-a luat rămas bun zicând:

«Rămâi sănătoasă biserica mea, care ai ridicat credința noastră cea atât de urgentă oarecând! Rămâi cu bine scaun episcopesc, tu scaune învidiat și periculos. Și voi preoților onorați prin umilița și etatea Voastră! Rămâi cu bine tu oraș mare și iubitor

Actualități

— *Cetind reviste și siare* —

Toate publicațiile franceze au făcut, în cuvinte calde, omagiul eroului dela Marna, ale cărui rămășițe au fost depuse, zilele trecute, la Domul Invalizilor, unde dorm somnul de veci marii salvatori de totdeauna al Franței eterne.

Ceea ce caracteriza în deosebi personalitatea mareșalului Joffre, era simplitatea evanghelică a vieții sale și tăcerea, pe care o păstra în toate împrejurările. Sobrietatea în viață l-a făcut să se sustragă trebuințelor artificiale și inutile, pe care și le-a creat societatea contemporană și să-și întrebuințeze timpul întru realizarea lucrărilor mari; iar tăcând, el nu-și risipea sufletul mare în conversații la toate răspântiile, ci se interioriza, se concentra în putere de granit, de care se stăruia greutatea zilelor rele.

Eată în deosebi calitățile care se impun și trebuiesc relevate din rânduri, care au făcut lauda mareșalului Joffre.

Este interesantă, în această ordine de idei, atitudinea cotidianului romano-catolic «*La Croix*», care în tot ce a scris despre mortul celebru, a căutat să sublinieze, la fiecare cuvânt, calitatea lui de catolic. Dacă mareșalul Joffre a fost mare, dacă a avut calitățile pe care le-a avut, e pentru că a fost catolic; dacă ar fi aparținut altel confesiuni, desigur că n'ar fi fost așa. Este aceasta o subtilitate a romano-catolicilor de pretutindenea de a ridica pretenții oridecătorești vine vorba de câte un om mare, care se întâmplă să fie catolic.

Când însă se pune problema acțiunii creștine sociale în Franța și se vorbește despre rezultatele dezastruoase, pe care le-a dat laicizarea crescândă a Instrucțiunii publice după revoluție, activându-se pentru o mai puternică afirmare a valorii creștine în toate domeniile vieții, lăsăm la o parte antmozitățile confesionale. J. Calvet în «*Les Lettres* (ianuar 1931)

de Hristos. Rămâi fericit tu răsărite și apuse care și de care am fost prigonit».

Pentru lupta purtată de dânsul contra ereticilor întru apărarea și păzirea neschimbată a credinței ortodoxe formulată la Sinodul prim ecumenic dela Niceea și pentru numărul însemnat al scrierilor sale, cari se disting prin sublimitatea ideilor și prin frumusețea formei și pentru explicarea înaltă și aprofundată a doctrinei despre misterul Trinității și Dumnezeu-tăta Mântuitorului Isus Hristos, i s'a dat numele onorific de *Teologul*.

Al treilea sfânt părinte este Ioan numit Antiohianul. S'a născut la anul 347 în Antiohia din părinți nobili creștini. Tatăl său Secundus carele ocupa o funcțiune înaltă în armată, a murit curând după nașterea lui, iar mama-sa Anthusa și-a făcut de problemă a vieții sale, buna educațiune în un spirit adevărat creștinesc a fiului ei.

Din anii de studiu ai lui Ioan există puține date istorice. Ceea ce se știe din acest timp cu pozitivitate este, că dânsul a învățat arta oratoriei

face cu drept cuvânt un bilanț al pierderilor suferite de Franța, în urma experienței, pe care i-a pregătit-o apostolii unei religii noi. Franța a rezistat și pe urma acestei încercări. Ceea ce apare însă cu claritate este că s'a înălțat din locul de cinste o organizațiune spiri-tuală a caracterului, a conștiinței, a sufletului, fără să se găsească nimic care să poată umplea golul. Așa s'a făcut că omul cel vechi a murit și cel nou încă nu s'a născut. Sântem deci nu numai într'o criză economică, ci și într'o criză de umanitate tot atât de acută. Eată nellnștea zilei de azi. Din toate părțile se cere ca remediu un umanism nou. René Laloa într'un articol din «Nouvelles Littéraires» (15 Noemvrie 1930), cheamă în ajutorul său pentru a constitui acest umanism, numeroase personalități de ieri și de azi, Socrates, Descartes, Stendhal, Huxley, Gide, Maurois, Valéry... Și cum toți acești inițiatori sânt atât de diverși în opinii, el ajunge la concluzia deprimantă că acest umanism nou este o aventură. Pentru a pune puțină ordine în această confuziune, e bine să se citească cele două luminoase articole ale lui Pere Charmot (revista Etudes, 6 și 20 Noemvrie). Se va vedea acolo cum un umanism al secolului XX lea poate și trebuie să utilizeze — cu toate tendințele lor contradictorii — pe Stendhal, Gide, Descartes și Socrates. Este de ajuns pentru aceasta să se stabilească o ierarhie de valori, o idee conducătoare, o disciplină. Este exact ceea ce cere dela legea lui Hristos, care este o știință a omului și a vieții.

Tot J. Calvet, în aceeași revistă, se întreabă dacă într'adevăr din America și dela noua civilizație americană ar putea să ne vină o forță de organizație. Problema a pus-o și Albert Thibaudet într'un articol viguros din l'Européen (26 Noemvrie), al cărui titlu: De Tocqueville à Siegfried, are o frumoasă ampolare istorică. Figaro merge mai departe și deschide o anchetă asupra oportunității americanizării și cere părerea gânditorilor

timpului nostru. Se știe că răspunsurile grăbite ce se dau de obicei la o anchetă, reprezintă rar sentimentele adevărate. În orice caz, cei cari cred în forța culturală a creștinismului pot să facă omagiul așa zisel «civilizații americane» și chiar să accepte să se instruiască în contact cu ea. Niciodată însă nu vor înceta să se inspire dela peștera Betleemului, pentru formarea personalității integrale.

Pe de altă parte, Jean Richard Bloch, în revista Europe (15 Noemvrie), ne asigură că Rusia nu mai este o patrie. ea reprezintă o formă superioară de civilizație și că orice tentativă împotriva ei este un atentat contra viitorului umanității. Cine vorbește așa — după atâtea secole de străduinți spre mai bine, în care umanitatea a înaintat și a achiziționat valori — poate fi socotit cu drept cuvânt păgân al unui păgânism, de care scrie Edmond Jaloux în le Temps (14 Noemvrie), cu îndreptățită indignare.

La o oră în care atâtea divergențe de idei separă profund pe oameni, fericirea este că există o instituție care proclamă peste frământări de ură, legea înfrățirii și a iubirii: Biserica.

Strasbourg, 15 Ianuar 1931.

NICOLAE GROSU.

Nr. 11299/930.

Notificare oficială

Credincioșii ortodocși români din Gherla, județul Someș, având de prezent numai o capelă veche și nelcăpătoare doresc a zidi o biserică nouă. Pentru ajungerea acestui scop apelează la sprijinul și ajutorul credincioșilor din Arhidieceza noastră. Oficiile parohiale vor aduce aceasta la cunoștința credincioșilor și vor trimite sumele colectate, prin mandat poștal, oficiului parohial ortodox român din Gherla, județul Someș.

Sibiu, 19 Ianuar 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

în școala lui Libaniu, cel mai renumit retor păgân al timpului său și pe lângă oratorie el s'a ocupat în tinerețe cu deosebită predilecțiune cu studiul Sf. Scripturi. Despre diligența și capacitatea dezvoltată de Ioan în oratorie în școala lui Libaniu, ca cea mai bună mărturie e faptul, că întrebând fiind Libaniu de către amicii săi când se afla pe patul morții, pe cine ar dori dânsul să aibă de următor le-a răspuns: «Pe Ioan dacă nu mi l-ar fi răpit creștinii». După terminarea studiilor Ioan pășește în viața publică ca avocat. Nu-i place însă a se ocupa cu lucrurile «lunii» și după puțină vreme se hotărăște a-se ocupa cu lucrurile lui Dumnezeu.

Ioan se pune din acest moment în serviciul creștinismului și al bisericii creștine.

Nu era însă hotărât asupra împrejurării, că oare să intre în serviciul bisericii ca cleric de mir sau ca moah. La sfatul mamei sale a îmbrăcat rasa de monah.

La anul 386 a fost hirotonit întru drept de Episcopul Flavian. Ca preot

e la înălțimea misiunii, punând în aplicare cu toată puterea conștiinței și demnității, ideile sale evanghelice depuse de dânsul în cartea sa intitulată „despre Preoție”. Ca preot este predicator model, care știe îmbina trebuințele poporului cu doctrina evangheliei; ca păstor este părinte care priveghează în mod neadormit asupra turmei sale ajutându-o cu sfatul și cu cuvântul; iar ca săvârșitor al cultului public dumnezeesc este o inimă adevărat religioasă, îmbinată cu profundă erudițiune teologică, și prin acestea se face pre sine adevărat mijlocitor între om și Dumnezeu.

Ioan în Antiohia ca preot a funcționat 12 ani, deopotrivă iubit și prețuit de Episcopul și de poporul său. Tot în timpul acesta a scris o mulțime de tractate de adevărată valoare literară.

La anul 397 devenind vacant scaunul arhiepiscopesc din Constantinopol, dânsul fu ales de Arhiepiscop.

Noua sa funcțiune era cea dintâi funcțiune arhierescă în partea orientală a bisericii creștine; funcțiune grea

Formarea mentalității de astăzi

Renașterea și reformațiunea

Sistemele de gândire, despre subiectele abstracte și universale pot fi analizate prin elementele de gândire contemporană.

Concepțiile despre Dumnezeu, precum și experiențele religioase poartă armătura filozofiei, a științei și a teologiei dintr'o anumită epocă, dar în acestea se reflectează și războaiele, călătoriile și descoperirile, precum și caracteristicile fundamentale ale artei și literaturii cari sunt expresia cea mai fidelă a spiritului vremii.

Problema cea mai mare a teologiei este să țină socoteală de spiritul vremii, dacă e ca lumea să aprecieze dogmele bisericii și să le încadreze în cugetarea contemporană. Oricât de grea s'ar părea încercarea de a fixa cugetarea și concepțiile religioase ale vremii de azi, totuș fără de o excursiune în timpul trecut nu este cu puțință a înțelege mentalitatea vremii de astăzi, precum și cultul religios al lumii prezente și dispozițiile de activare pentru opera lui Hristos.

Sfârșitul evului mediu

Granița dintre evul mediu și evul nou este fixată printr'un mare fenomen spiritual al renașterii și al reformațiunii, precum perioada clasică în apus încheie cu fericitul Augustin, tot astfel gloriosul ev mediu culminează în Dante și Toma de Aquino. Prin ei ajunge la expresiune nu numai certitudinea și pietatea medievală, dar în același timp și îndoielile și limitările tradiției catolice.

Pentru aceștia religia este din domeniul supranatural. Rugăciunea și cugetarea speculativă sunt instrumente indispensabile în cunoașterea adevărului, iar autoritatea revelațiunii divine este indisputabilă.

Teologii din aceste timpuri nu sunt preocupați decât de realitățile spirituale. Supranaturalul este de sine

înțeles și dela acesta pornește gândirea și pietatea. Pentru ei lumea nevăzută ca și cea văzută alcătuiesc un întreg inseparabil. Dante pune toate acțiunile omenești în directă legătură cu Purgatoriul sau cu raiul sau cu iadul. Și aici pe pământ el se consideră element al lumii nevăzute, și orice interese pentru el se reduc la aspectele eterne ale vieții.

Renașterea

Renașterea a fost o abatere dela creștinism. Notele ei caracteristice sunt: răsvrătirea, cercetarea și speculațiunea, interesele ei sânt independente și în afară de idealul creștin. Lumea aceasta cu gloriile ei eclipsează lumea cealaltă. Viața devine seculară. Omul cu facultățile lui intelectuale și artistice, cu plăcerile și aspirațiile lui, într'atâta e de fascinat încât lumea își uită de Dumnezeu. Omeneșul și numai ce se referă la om sunt centrele de gravitație în cugetarea, în artă și în viața acestei epoci. Artiștii zugrăvesc cu înaltă pasiune și acum pe maica Domnului cu Fiul său, dar lumea vede maternitatea umană în rândul întâi și numai în mod tangențial misterul Intrupării. Cina cea de taină înseamnă pentru ei ultima întâlnire prietenească, din cauză că lumea nu mai are certitudinea prezenței reale a Domnului în Sf. Cuminecătură. Arta renașterii tratează subiecte creștine, dar nu mai este artă creștină. Misterul și solemnitatea nu mai sunt naturale. Ca și în păgânismul anti-creștin, moartea împinge pe oameni la gândire, dar nu la viața de dincolo, ci la dulceața și frumusețea vieții de aici. Steaua călăuzitoare a sec. 15-lea este slava omului. Credința acestei epoci este o negare a pesimismului creștin despre omul natural care este puterea covârșitoare a evangheliei, pocăinței și a harului.

În contra austerității creștine, reformația prezintă lumii un ideal patetic de mai puțină sfințenie ce e drept, însă mai uman, o confidență în instinctele omenești, o îndreptățită

fi vătămat pe împărăteasa Eudoxia, prin ceea-ce s'a făcut vinovat de înaltă trădare. Împăratul a aprobat această sentință și l-a trimis în exil. Murind în exil la anul 407 rosti cuvintele:

«Mulțumesc lui Dumnezeu pentru toate».

Amvonul bisericilor din Antiohia și Constantinopol prin strălucitele și neîntrecutele sale predici a căpătat viață, iar biserica i-a dat numele de Chrisostom, adică gură de aur.

Îvindu-se în secolul al XI lea dispută asupra întrebării căruia anume dintre acești trei dascăli ai bisericii se cuvine înțaietate, biserica a introdus la anul 1084 o nouă sărbătoare, *sărbătoarea sfinților trei ierarhi* cu scopul, că prăznindu-se *deodată* amintirea lor să se arete prin aceasta, că biserica pe toți trei îi ține egal de mari și îi stimează deopotrivă.

Reamintindu-ne astăzi viața și activitatea acestor trei mari dascăli ai bisericii constatăm, că în timpurile grele prin care a trecut biserica, Dumnezeu a voit, ca la conducerea ei

plăcere de viață de dragul plăcerii, chiar cu prețul de a degenera în corupție. Copleșirea omului de idei abstracte a produs un fel de indiferentism care tolera orice nu numai în domeniul speculativ, ci și în cel moral, ceea ce constituie o notă necunoscută până atunci.

Religia renașterii îndeamnă pe oameni să prefuiască frumusețea fizică iar cultul acesta al frumuseții fizice este rival religiei spirituale. Corupția morală a păgânismului reînviază și este cu mult mai acută decât altă dată. Descoperirea individului prin renaștere este păgână, amorală. Individul renașterii caută afirmarea de sine și mulțumirea de sine și se manifestează printr-o disprețuitoare atitudine față de credința și observările religioase.

Reformația

Cauzele renașterii sunt multiple, Căderea Constantinopolului (1453) a determinat lumea cărturărească din orientul grecesc să se refugieze spre Apus. Nu e mai puțin adevărat că sbuciumul omenesc care împinge pe corăbieri să înconjure pământul, încă este un simptom al individualismului care îndeamnă lumea să treacă prin filiera minții proprii întreagă moștenirea credințelor seculare. În locul despotismului lumea se entuziasmează pentru regimul constituțional nu numai în stat, ci și în biserică. Deși papalitatea isbutește să iasă întărită pe urma Sinoadelor din sec. 15-lea, totuși spiritul omenesc se sbuciumă prin revoluție și anarhie, iar în Reformație își afirmă deplină libertate. Deși această libertate este mai mult distructivă decât creatoare, totuși despotismul a primit lovituri de grație, iar lumea descătușată sufletește nu se va mulțumi până nu se emancipează complet din etape în etape și cu prețul celor mai mari jertfe.

Evoluția individualismului

Isvorul logic al reformăi este un astfel de individualism care implică dreptul și mai ales datoria în

individului de a fi judecătorul ultim și neapelabil al adevărului spiritual. Acest individualism cu toate avantajile și desavantajile este lozinca evului nou. Desvoltarea comerțului înseamnă sporirea concurenței și desvoltarea întreprinderii individuale. Individualismul în religie a îndemnat pe om să se cerceteze lăuntric, să examineze realitățile interioare. Apar cu duimul scrieri de contemplație și de meditație religioasă.

Individualismul religios însă a introdus anarhie teologică și ecclziastică, a răspândit erezia, a încurajat raționalismul, a distrus disciplina și controlul conștiinței ce se făcea prin taina mărturisirii. Una dintre consecințele individualismului este revolta mirenilor în contra clerului. De aici înainte spiritul omenesc reclamă pentru sine dreptul de a investiga independent neținând seamă de formularele teologice. Știința, arta și politica nu mai consideră preceptele teologiei. Viața vrea să fie slobodă de religie și de biserică. Secularizarea vieții este abea la început și consecințele au fost incalculabile. S'au suprimat mănăstirile și s'au confiscat averile. Călugării și călugărițele au părăsit mănăstirile și s'au căsătorit. Viața în religie nu era considerată ca o vocațiune, ci ca un refuz al tuturor vocațiilor. Religia în protestantism a încetat de a fi din domeniul altei lumi și transcendente.

În slujba desnaționalizării. Un ziar german din Timișoara se ocupă cu situația minorității germane din Ungaria, unde trăiesc astăzi 550 de mii de nemți, pentru cari ungurii nu admit cultura în limba maternă. «Frații noștri din Ungaria, scrie ziarul timișorean, lanțezesc în mizerie culturală ca nicăiri în Europa: în Ungaria biserică romano-catolică și evanghelică stau în serviciul desnaționalizării germanilor». — În loc ca slujitorii bisericii mânăți de duhul păcii creștinești, să domolească răvna oarbă a șovinștilor dela Peșta, cuvioșii părinți le fac serviciu întărindu-i în calea bătuță și «tradițională».

să aibă bărbat de valoare, ca astfel biserica din grelele ei lupte, să iasă în toate timpurile biruitoare.

Iar sfinților trei ierarhi, a căror amintire o prăznuim, le adresăm cuvintele din tropar: «ceea ce ați fost în togma cu apostolii și lumii învățători, Stăpânului tuturor rugați-vă, pace lumii să dăruiaască, și sufletelor noastre mare îndurare». Amin.

Dr. George Proca.

Sf. cuminecătură

După minunile privitytoare la înmulțirea pâinii și a umblatului asupra valurilor Genezaretului, Domnul a mers în sinagoga din Capernaum. L-a așteptat mare mulțime de oameni, veniți din câmpia Hauran, să poată vedea pe Făcătorul de minuni. Cu dâșii își aduseră și visurile țesute în fantazia lor despre regimul acestui Messia împărțitor de pâine.

Domnul li-a ținut o cuvântare; a pornit, în cuvântul său, dela pânea minunată, pe care li-a dat-o ieri pe

câmpia Hauran. Acum li-a grăit despre o pâne și mai minunată:

— «Pentru că pânea lui Dumnezeu este ceea ce se pogoară din cer, și viață dă lumii» (Ioan 6, 33). — Această măreață direcție de idei a mărit simțitor însuflețirea auditorilor: Pâne, care te face nemuritor!

«Doame, — L-au implorat, — pururea dă-ne nouă pânea aceasta» (Ioan 6, 33).

Atunci a urmat o întorsătură neașteptată în cuvintele lui Isus, când li-a răspuns: «Eu sânt pânea vieții; cea ce vine către Mine, nu va flămânzi și cea ce crede întru Mine, nu va înseta niciodată; și pânea pe care Eu o voi da, trupul Meu este, pe care îl voi da pentru viața lumii» (6, 35, 51).

Această declarație avu efect, ca și când în grădina înflorită a visurilor lor ar fi bătut grindina...

Au murmurat, și au scuturat capetele și ziceau: «au nu este acesta Isus, fiul lui Iosif, căruia știm noi pe tatăl Său și pe mama Sa? Dar cum zice El, că din cer M'am pogorât?» (Ioan 6, 42).

INFORMAȚIUNI

Alteța Sa Regală Principesa Ileana a fost decorată cu marele cordon al Sfântului Mormânt. I. P. S. mitropolit Nectarie al Bucovinei ca delegat al I. P. S. Sale Damianos, patriarh al Ierusalimului, a predat Sâmbătă 24 Ianuarie, după amiază, la palatul Coroceni, Alteței Sale, brevetul și înalta distincțiune.

Răscumpărare de feliții. P. S. Sa arhierul *Vasile* și-a răscumpărat felițiile de ziua onomastică, dându-i 500 lei Ofelinelor arhidiecezan. I se exprimă mulțumită.

Consiliul facultății de medicină și senatul universitar din Cluj, au recomandat ministerului instrucțiunii numirea ca profesor agregat a d-lui dr. Marius Sturza la catedra de fizioterapie și balneologie dela acea facultate.

Și la Sighetul din Maramurăș s'a pus temena, înca din toamna anului trecut, unei societăți morale religioase «Sf. Gheorghe». Fac parte din societate toți școlarii ortodocși dela liceu și dela școala normală din acel oraș. S'a format un cor bisericesc. Acum societatea ține ședințe în fiecare Duminică după Sf. liturghie. Se explică evanghelia zilei, se rostesc conferențe, ținute de intelectuali și de elevi, precum și recitari, urmate de coruri religioase, ascultate de numeros public.

Cu volumul al 14-lea, acum apărut în editura Cartea Românească, s'a încheiat tipărirea valoroasei opere: *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, de A. D. Xenopol. Volumele, cu peste 5 mii de pagini și 500 figuri, se citesc cu folos de tineri și bătrâni.

Mișcarea de revenire la ortodoxie în piaurile vechilor vovezi întemeietori de țară, cum se comunică din Maramurăș, se continuă, pe lângă toată teroarea administrativă. La Vișeu de sus au trecut mai nou 204 familii, în Borșa Cislea 196 familii, în Cuhea 285 suflete. Din aite numeroase comune maramurășene se cer îndrumări pentru a se organiza în parohii ortodoxe.

Fiul lui Iosif a rămas neînduplecat și a continuat: «Amin, amin, grăesc vouă. De nu veți mânca trupul Fiului Omului, și de nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață întru voi» (6, 53). «Cela ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, are viață veșnică, și Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. Că trupul Meu, adevărat este mâncare, și sângele Meu adevărat este băutură. Cela ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, întru Mine petrece, și Eu întru el. Precum M'a trimis pe Mine Tatăl cel viu, și Eu viez prin Tatăl; și cela ce Mă mănâncă pe Mine, și acela va fi viu prin Mine» (Ioan 6, 54—57).

Așa a vorbit Domnul în sinagoga din Capernaum. Poporul prezent nu L-a înțeles și s'a întors dela El. Numai învățăceii au stăruit lângă Dânsul, și Petru a exclamat: «Doamne, la cine ne vom duce? Cuvinte ale vieții veșnice ai» (6, 68).

În fața acestor Apostoli a stat Domnul înainte de patima Sa la ultima Cină de Taină. A consumat împreună cu dâșii mielul pascal și acum, înainte

† Preotul Titu Morariu din Sebeș-Alba, distins muncitor în via Domnului, după scurte și grele suferințe și-a dat sufletul în mâinele Creatorului în 26 Ianuar. ora 6 p. m. în etate de 51 ani, în al 24-lea an al fericitei sale căsătorii și în al 24-lea an de preoție. Rămășițele pământeste ale defunctului, deplâns de îndurerata sa soție și șase copii, s'au așezat spre veșnică odihnă, în 28 Ianuar a. c. ora 1 p. m. în cimitirul bisericii ortodoxe din Sebeș. Odihnească cu dreptii!

Catalogul de presă din România Rudolf Mosse s. a. pe 1931 a apărut de curând în ediția VII-a. Are în prefață un scurt rezumat asupra ramificației întreprinderii. Se vorbește apoi în introducere despre metodele reclamei. Partea redacțională a catalogului aduce într-o formă precisă și clară tot ce interesează pe inserent despre partea anunțurilor din jurnalele și revistele întregii noastre țări.

ȘTIRI LOCALE

Conferențele Astrei, desp. Sibiu. Duminică, în 25 Ianuar, s'a ținut în sala festivă a prefecturii Sibiu, a treia conferență de medicină popularizată, sub auspiciile despărțământului județean Sibiu, în folosul societății «Principale Mircea». Conferențiar a fost dl docent-universitar Dr. O. Filipescu, conducătorul secției II de chirurgie dela spitalul orașenesc din Sibiu. În fața unui numeros și atent public a vorbit dnul Dr. O. Filipescu despre «Apendicită». Cu competența-i recunoscută a întreținut publicul sibian despre această maladie, analizându-i simptomele, făcându-i diagnosticul și istoricul, arătând ce pași au să se întreprindă în caz că se arată boala. Dl docent are reputație stabilită în întreg ținutul, ca operator. A vorbit în cunoștința de cauză. Aplauzele dela sfârșitul conferenței au fost meritate. Săptămâna următoare ține dnul profesor G. Bogdan-Duică o serie de conferențe.

Conferențe. Despărțământul județean Sibiu al „Astrei” și „Federația corpului didactic” din Sibiu, iau în publicul din Sibiu la conferențele publice ale d-lui Bogdan Duică, prof. univ. și membru al Academiei Române, în 30 Ianuar — 2 Februar 1931, și anume: Vineri, 30 Ianuar: Despre variantele luceafărului lui Eminescu. Săm-

de ce și-ar fi luat adio dela ei, a voit să le dea pe Cel mai mare, pe Cel scump: pe Sine însuși — în formă de neuitat. A luat în mână pânea și binecuvântându-o a dat-o învățăcelilor Săi, zicând: «Măcați, mâncați, acesta este trupul Meu. Și luând paharul, mulțumind a dat lor și au băut dintr'însul toți. Și a zis lor: acesta este sângele Meu, al legii cei nouă, care pentru mulți se varsă», (Marcu 14, 22, 23). A mai adaos: «aceasta faceți întru pomenirea Mea» (Luca 22, 19).

Scopul lui Hristos a fost să realizeze un mijloc, prin care El, infinitul Dumnezeu adevărat și Om adevărat, pe deplin să poată fi una cu noi, încât să devie ființa noastră proprie, aceea în formă de nutriment trebuie să o primim. Dacă Fiul lui Dumnezeu a voit să se îmbine cu noi în modul cel mai intim, ființa sa, în forma mâncării și beuturii, a trebuit să o unească cu noi.

Cele se împărțesește de acest sacrificiu, acela va avea viață veșnică.

O, Fiule al lui Dumnezeu! cine-l așa de norocos, încât Te-a putut primi

